

Portre

Güzelyazıcı, Abdurrahman Şeref (070365)

26 Ağustos 2015

ÂLİM, EDİP, MÜFTÜ: ABDURRAHMAN ŞEREF GÜZELYAZICI (1904-1978)

Abdülkerim YATÇIN
Vaiz, Gökçeada Müftülüğü.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, 23 Nisan 1320 (6 Mayıs 1904) tarihinde Selanik vilayetinin Serez sancağına bağlı Petriç'te dünyaya geldi. Babası Petriç Fazlı Ağa Camii imamı ve aynı medresenin müderrisi Hafız İbrahim Edhem Efendi, annesi müderris ve hattat Hacı Ali Siyami Efendi'nin kerimesi Latife Hanım'dır. 4 yaşında babasını, 9 yaşında annesini kaybeden Güzelyazıcı, kendisi gibi değerli bir âlim olan ve Edirnekapı Mihrimah Sultan Camii imamlığı da yapmış olan ağabeyi Abdullah Hulûsi Efendi tarafından himaye edilmiştir. Ağabeyi Abdullah Hulûsi Efendi'nin teşvikiyle Dâru'l-hilâfet-i Âliyye Medresesi imtihanlarına girmiş, imtihanı kazanınca da İbtidâ-i Hâric kısmına kaydolmuştur. Burada 3 yıl okuduktan sonra İbtidâ-i Dâhil bölümüne geçerek üç yıl da burada okuyarak âli derece ile mezun olmuştur. Sonrasında Tıbbiye'ye kaydolsa da, maddî imkansızlıklar yüzünden burayı bırakmak durumunda kalmış, Dâru'l-hilâfet-i Âliyye (Sahn) kısmına kayıt yaptırmış ancak buranın kapanması ile Dârülfünûn İlahiyat Fakültesi'ne geçmiştir. 1927 yılında altıncı

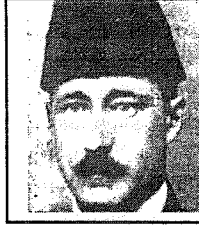
dönem derslerini ikmal ettiği, sadece tez savunması kaldığı için mezun olmuştur. İlahiyat eğitimi sırasında Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki kurslara katılmış ve başta Elmalılı Hamdi Yazır olmak üzere dönemin pek çok önemli hocasının ders halkalarında yer almıştır. İlahiyat öğrenciliği sürecinde maddî imkansızlıklar nedeni ile bir yıl Numune-i İrfan Mektebi'ndeki özel hocalığın ardından, önce Sebzeçiler Hasır İskele'deki Salih Ağa Mescidi sonra Fatih Hacı Ferhâd Mahallesi Mescidi'nde müezzinlik ve kayyumluk görevlerinde bulunmuştur. Hoca aynı zamanda 1926 yılında Felsefe Fakültesi'ne de kaydolmuş, Doğu dilleri yabancı dil sayılmadığından Fransızca öğrenmiş, ancak mezuniyet belgesi almamıştır. Güzelyazıcı Arapça, Farsça ve Fransızca bilmektedir.

1934 yılında kızı Hilal Cavidan, 1937 yılında eşi Hüürmüz Hanım vefat etmiştir. Hocanın ilk kitabı olan Eylül Yaprakları, bu hüznü yansıtmaktadır. İkinci evliliğini, 1940 yılında Kevser Hanımla yapmış, bu izdivaçtan da iki erkek, dört kız çocuğu dünyaya gelmiştir.

HÜSREV GEREDE

(1886 - 1962)

Mustafa Kemal Atatürk 'ün yakın silah arkadaşlarından biri olan Hüseyin Gerede, Edirne'ye bağlı Karaağaç köyünde dünyaya geldi. Bosna - Hersekli Birinci Ferit Ali Paşa'nın oğludur. Subay olma merakı onda daha ilkokul ve Rüştiye'de biçimlenmişti. Belki bunda ailesinin de etkisi olduğu söylenir.

Baştan Harp Okulunu, 1908 yılında da Harp Akademisinden mezun oldu ve böylece subay olma arzusu gerçekleşmişti. Çok kısa bir süre sonra, akademiye öğrendiklerini savaşlarda uygulama olanağı buldu. Balkan Savaşlarında cepheye çarptı. Birinci Dünya Savaşında (1914-1917) Kafkas Ordusunda görev aldı. Mondros ateşkesi sırasında Mustafa Kemal Paşa'nın karargahında görev yapıyordu.

Hüseyin Gerede, 19 Mayıs 1919 tarihinde Kemal Atatürk ile birlikte Samsun'a çıktı. Trabzon'dan Milletvekili seçilerek İstanbul'daki Meclisi Mebusane katıldı. Meclis kapatıldıktan sonra Ankara'ya geldi ve TBMM'de bulundu.

Türkiye'de ötede beride başgösteren ayaklanmaların yatıştırılması işine katıldı. Etkinlikleri ile dikkati çekti. İkinci İnönü'nde ise Urfa (1923-1927) milletvekili yaptı.

Hüseyin Gerede, daha sonra Budapeşte , Sofya, Tahran, Tokyo, Berlin'de Büyükelçi olarak Türkiye'yi temsil etti. 1935-1939 yıllarında Sivas Milletvekiliğinde bulundu. Anılarını yayımladı.

Hüseyin Gerede, 1962 yılında İstanbul'da öldü.

Başlıca Eseri: Siyasi Hatıralarım I, İnan 1952.

Kaynakça: Büyük Larousse- Sözlük ve Ansiklopedisi. c.9,s.4519

Milliyet Yayınları.İstanbul.Tarihsiz.

Niyazi Hüseyin Bahtiyar

Balkanlar'da Türk Ünlüleri: ansiklopedik bilgiler, 1.Kitap, İstanbul-1999, s.125-127.

MADDE YATIRIM ANKETİ
SONRA GELİRİNİN

ABDURRAHMAN ŞEREF GÜZELYAZICI

(Doğ. 1904-?)

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, Bulgaristan'ın Petriç şehrinde Fazlı Ağa Camii ve Medresesi imamı ve müderrisi Hafız İbrahim Efendinin oğludur. 23 Nisan 1904 tarihinde Petriç kasabasında doğdu.

Abdurrahman Şeref, küçük yaşta iken babasının ve arkadan da annesinin ölümleri üzerine öksüz kaldı. Onu büyüten ve tahsiline olanak yaratan büyük kardeşi Abdullah Hulüsi efendidir. İlk tahsilini doğduğu şehirde aldıktan sonra ağabeyi onu İstanbul'a okumaya gönderdi. Önce medreselerde okudu sonra da Darülfünun İlahiyat Fakültesi'ne girdi. 1927 yılında buradan diploma alarak mezun oldu. Daha sonraları Felsefe dalının ihtisas kısmına girdi ise de bazı nedenler yüzünden imtihana katılamamıştır.

Daha medrese yıllarındayken şiir yazmaya başladığını söyleyen şair, sırasıyla, Fatih Millet Kütüphanesinin Pertev Paşa kısmı kütüphane müdürlüğüne ve daha sonra da Murat Molla Kütüphanesi memurluğuna atandı. Vefa Efendi de dahil olmak üzere bazı okullarda Türk Dili ve Edebiyat derslerini okuttu.

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, görevini candan seven,terbiyeli ve çalışkan bir kişi. Birçok gazete ve dergilerde şiirler bastırılmış, yazılar yazmıştır. O, yazdığı şiirlerinden bir kısmını "Eylül Yaprakları" şiir kitabında toplayıp yayımlamıştır.

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'nın "Eylül Yaprakları" şiir kitabı 1938 yılında yayımlanmış. Şair kitabını, edebi ışıklarıyla beslendiği, Darüşşefaka ve Kuleli Süel Liseleri Edebiyat öğretmeni büyük üstad Tahir Olgun'a ithaf etmiştir. Başlığın hemen altında

Madem savrulacağım fanilik rüzgarlarında

Okunsun, bari, gönlüm Eylül yapraklarında.

beyiti dikkati çekmektedir ki, bu şairin dünya görüşünü, amacını ve aynı zamanda sanat anlayışını ve yetkisini ortaya koyar. 130 sayfa aşan şiirleri, "Akşam Gölgeleleri", "Sahil Masalları","Bekadan Sesler" ve "Gazeller ve Nazireler bölümlerinden oluşur. Kitapta şiirlerin adedi 69'dur. Onlarda en fazla dikkati çeken şey, gazel ve nazireler hariç, onların sade bir dille yazılmış olması ve Türk halk şiirine eğilimidir. Şiirlerde istiare, mecaz, uyak gibi bedii araçlardan bol bol yararlanılmıştır.

Şiirlerin genel havası hoşgörü, vatanseverlik, kardeşlik, kader ortaklığı,

ALİMİN SANATKÂRI ABDURRAHMAN ŞEREF GÜZELYAZICI

İslami Edebiyat'ın geçmişinde Alim olan şair ve edipler çok görülmüştür. Şair Baki ve Şeyhulislam Yahya ilk akla gelenlerdir. Öbür şairlerimiz ise, günümüzdeki tarzda cahil değildi. Şair bir iklimin kültürünü taşıyarak şiir ve sanatını icra edebilir. Yoksa, neyi geveleyeceğini bilemeyince, uydurur...

Bu yazımızda tanıtıp, rahmetle anmayanîyet ettiğimiz zat'ın, hal tercümesi ve eseri tanınca, başlıktaki vasıflandırmaya fazlasıyla layık olduğu anlaşılacaktır. Yakin tarihte kaybettiğimiz değerlerden bazılarını geçen sayılarımızda andık. Buna devam edeceğiz. Edeceğiz ki; Kendisini afişe etmemiş, cevherini saklamış zevat tanın-sın. Tanınsın ki; kendimizi (yani mü'min toplumu) takvi-ye etsin. Her sahada üstün değerlerimizin farkına va-rıp, onlara kulak verelim... Çünkü son iki asırdır, iç ve dış fâsiklara verdiğimiz kulaklar hakka ve ehline sağır oldu adeta. Uyanıklık, geliyor inşaallah!...

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'nın kısa biyografisi:

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, 1904 yılında Sela-nik İlinin Petriç ilçesinde doğdu. Babası Müderris İbrahim Ethem efendi, annesi müderris, hattat Hacı Ali Efendi kı-zı Latife hanımdı. 4 yaşında babasını, 9 yaşında annesini kaybetti. Ağabeyi **Abdullah Hulusi Güzelyazıcı** tarafın-dan büyütüldü. (O da rahmetli)

Tahsil Hayatı: 1912 yılında ağabeyi ile, Balkan Harbi nedeniyle Türkiye'ye geldiler. İstanbul'da o yıl açılan, teş-kiilat medreselerinin müsabaka imtihanına girdi. 1924 se-nesinde pekiyi derece ile mezun oldu. Sonra tıp fakül-tesine yazıldı, birkaç ay devam etti. Tıp talebeleri med-resedeki odalarından çıkarılınca (ailesi İstanbul'da olma-dığından) odada kalabilmek için ilahiyat fakültesine geçti. (1927) yılında pekiyi derece ile mezun oldu. 1926 yılında imtihanla Felsefe Fakültesi üçüncü sınıfına kayd oldu. 1930 senesinde Arabca yabancı dil sayılmadığı için Fran-sızca'dan imtihana girdi ve başardı.

Meslek Hayatı: Fakülteye devam ederken aynı za-manda kütüphanecilik kurslarına devam etti, diploma al-dı. 10.8.1927 yılında Fatih Millet Kütüphanesinde memur olarak meslek hayatına başladı. Aynı zamanda özel İst-iklal Lisesi'nde Türkçe öğretmeni olarak çalıştı. 1935 yıl-ında Vefa Lisesi'nde edebiyat, 1943 yılında Zeyrek Orta Okulunda Türkçe dersi verdi. 1948 yılında İmam hatip okullarının kurulması ve geliştirilmesi için Celal Hoca ile çalıştı. İstanbul, İmam Hatip okulunda tefsir, usul'u fıkıh, hadis, usul'u-hadis dersleri verdi. 1950 de Çapa Öğret-

men Okulu'nda 1953'te İstanbul Kız Lisesi'nde din dersi okuttu. Öğretmenlik görevi 1963 yılına kadar devam etti.

1943 yılında Şehzadebaşı Camii'nde vaaz vermeğe başlamıştı.

1950'de İstanbul Müftülüğü murakıplağına atandı. Daha sonra ihtisas vaizliğine 1963-1968 yıllarında da Fa-tih Camii'nde fahri hatiplik yaptı. İlmi ve hitabeti düzgün olduğu için halkın isteği üzerine tayin edildi. 1972 sene-sinde İstanbul Müftülüğüne tayin edildi 1978 yılında (ölün-ceye) kadar görevini zevk ve başarı ile sürdürdü.

Eserleri:

1938'de "Eylül Yaprakları" isimli şiir kitabını bastır-dı.

1943'de "Gönül Yolcuları" şiir kitabı, 1947'de "Ehl-i Sünnet İnanışının Değişmez Metinleri" kitabı, 1957'de "Din Dersleri" kitabı (muallim mektebi müfredat programı-na göre hazırlanmıştır.) basıldı.

1970 yılında "Fatih Minberinden Mü'minlere" Hut-beler (iki cilt) basılanlar arasında...

Basılmayan eserleri:

Hakikat Meclisleri, Râmuz el-Ahâdis, Kırk Defa Kırk Hadis, Din Dersleri (ikinci cilt), Yasin Tefsiri, Ayet'el-Kürsi Tefsiri, Usul'u-Hadis Kitabı, Hac Kitabı.

Şiir Kitapları:

Mezar, Fani Gölgele, Ayrılık Çiğdemleri, Gönül Şa-fakları, Divanı Şeref...

Şiirinden iki örnek sunacağız: Birisi, Kadircan Kaffi'n-in, kendisinden sözettiği yazısında geçer. Tabiat tasviri, teşbihler ve istiarelerle gerçekten şiirdir. Divanından aldığımız şiirse, didaktik görünümde olma-sına rağmen, şi'riyet ve lirizmini korumaktadır:

Yerini Bulan Adam ve İmam-Hatip Okulları

Merhûm Kadircan Kaffi, onu anlatıyor. Onunla birlikte Türkiye'de din eği-timi komedyasını da özeltiyor. Önemine binöden iktibas ediyoruz:

O NU 1938'de tanıdım. Bir orta okulda Türkçe öğ-retmenliği yapıyordu; konuştukça hem derin hem geniş kültürlü olduğunu anladım; bir müddet sonra "Eylül Yaprakları" isimli 130 sahifelik şiir kitabını hediye etti, demek ki şairdi de... Hem de içli, hulyalı, coşkun.

DİN DERSLERİ

— BİRİNCİ KİTAB —

منبع فردوس صبه مکتب تقدیر
۱۳۵۷
ارسطو

A. ŞEREF GÜZELYAZICI

İstanbul Müftülüğü
VÂİZ ve HADEME-İ HAYRAT MURÂKİBİ

ve

İstanbul - Çapa Öğretmen Okulu Din Bilgisi
Öğretmeni

Öğretmen Okulları müfredat programı göz önünde
tutulmuş hazırlanmıştır.

18 MART 1996

AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL - 1956

Fatih Minberinden

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi

Kayıt No.

65/1

Konu No

MÜ'MİNLERE HUTBELER

BİRİNCİ CİLD

اَشْرَارُ الْمُؤْمِنِينَ
الْمِقْضَاتُ الْإِلَهِيَّةُ

28 MARCH 1996

Abdurrahman Şeref GÜZELYAZICI
İstanbul — Fatih Câmî-i Şerifi Hatibi

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ

KÜTÜPHANESİNE

Ali Rıza Haksar

Tarafından Vakfedilmiştir.

— / — / 19.82 ?

Çeltüt Matbaacılık Koll. Şti. — İstanbul 1966

Bu hususta fukaha, kadın-erkek arasındaki kısasın caiz olduğuna dair ittifak etmişlerdir. (40) Keşşaf sahibi Zemahşeri, " وَلَا تُقَاتِلُوا بِالْمَرْءِ " "Kadın,

"Kadına karşılık erkek öldürülmez." kavlini nakletmişse de (42) bu, Şâfi ve Mâlikten kaynaklarının umumuna muhaliftir.

TOPLULUGUN KISAS EDİLMESİ :

Dört mezhep imamı, ferdi topluluk öldürdüğü takdirde kısas uygulanması konusunda ittifak etmişlerse de, öldürmeye yardım ve teşvik konusunda ihtilaf etmişlerdir. Bu konuda ihtilâfa sebep olan dört mesele vardır:

- Elbirliği ile öldürmeye yardım,
- Maktûlü tutup katilin öldürmesini sağlama,
- Öldürmeyi emretme,
- Öldürmeye zorlama (43).

İmam-ı Azama'a göre el birliğinden maksat önceden anlaşmadır. Topluca işlenen fiillerin neticesi ölüm olduğu takdirde suçta iştirak edenlerin hepsi katildir. El birliği bu demektir (44).

Bir topluluk birleşerek bir kişiyi öldürürse, onlara kısas uygulanması hakkın icabıdır. Çünkü öldürme vakaları genellikle topluca işlenir. Topluca işlenen cinayetler de kısas uygulanmasaydı, kısası tatbik etme imkânı kalmazdı. Çünkü başkalarını öldürmeyi planlayan kişi, kısastan kurtulabilmek için etrafına birçok kişiyi toplar, böylece suçu işler ve kısastan kurtulmuş olurdu. Halbuki kısasın gayesi, hayatın devamı ve öldürmenin önlenmesidir. Allah Kur'an'da "Ey sâlim akıl sahipleri, kısasta sizin için (umumi) bir hayat vardır. Ta ki (Kat'iden) sakınasınız" (45) buyuruyor.

Ahmet b. Hanbelden nakledilen bir rivayete göre suçlular birden fazla olursa kısas düşer, yerine diyet icab eder. İbn. Zübeyr ve İbn. Sirin'e göre ise katillerden biri öldürülür, diğerlerinden de paylarına düşen diyet alınır. Bu görüşü

serdedenlerin delili " أَلَا تَنْفَسُ بِالنَّفْسِ : Hür, hür ile" (46) " Cana, can." (47) buyruklarıdır. Buna göre bir cana karşılık bir candan fazlası alınmaz. Binâenaleyh, birden fazla kişi toplanarak bir kişiyi öldürürse birine kısas, diğerlerine diyet icab eder (48).

(40) Mezâhib-i Erbaa, C: 5, Sh: 287.

(41) Bakara s. a: 178.

(42) Keşşaf: Cârullah ez-Zamahşeri, C:1, Sh: 48 Mısır: 830 h. (Yazma eser. Süleymaniye K. 1874 No.)

(43) et-Tegri'ul-Cinâf'ü'l-İslâmî: C: 2, Sh: 126.

(44) Aynı eser, aynı sahife.

(45) Bakara s. a: 179.

(46) Bakara s. a: 178.

(47) Mâide s. a: 45

(48) Et-Tegri'ul-Cinâf'ü'l-İslâmî: C: 2, Sh: 125.

(*) Kitâbü'l-üm; Muhammed bin İdris Es-Şâfi; Cilt 6, s. 18 Mısır 1324 Hicri.

ABDURRAHMAN ŞEREF GÜZELYAZICI (*)

DOÇ DR. MESERRET DİRİÖZ

mparatorluk devrinden intikâl edip, eski kültürümüzün şanlı elçileri gibi aramızda yaşayan değerli şahsiyetlerin sonuncuları da artık bizleri, yalnızlıklarımızla, çaresizliklerimizle baş başa bırakarak, birer birer göçüp gitmekte. Sanki bir hazan mevsimindeyiz. Şu son birkaç yıl içinde kaybettiklerimizin sâdece isimlerini bile sıralamaya kalksak; sütunlar kâfi gelmez. Eğer gidenlerin yerini tutacak insanlarımız yetişmiş olsaydı, belki bir dereceye kadar teselli aramaya çalışacaklardık. Fakat heyhât; bizi besleyen, ayakta tutan kaynaklardan, her gün sür'atle uzaklaşmaktayız. Bu, bir mutlak yazgı mıdır; yoksa, kaderimizi, kendi elimizle

mi oluşturuyoruz? Bilemiyorum. Fakat ne olursa olsun, her şeye rağmen, bu durum, bize zor geliyor.

Değişmez alın yazısı gereğince, yakın zamanda bizden kopup, başka bir âleme yol alanların kervanına katılanlardan birisi de, merhum İstanbul Müftüsü, Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı oldu. 16 Mayıs 1978 günü, onu da kaybettik. Eşimle, kırk yıla yaklaşan dostluk ve arkadaşlıkları olan bu melek-haslet zât, ilminin, irfânının, diğer yüksek vasıflarının yanında, çok halûk, çok nâzik, çok hatır şinâs bir insandı. Meclis-ârâ, ehl-i dil, hatib ve edipti. Doğuştan şâirdi. Sayıla-

(*) Bu yazı "TÖRE DERGİSİ"nin 91. sayısından alınmıştır.

Bayazıt Kütüphanesine

20-3-1944

A. Şeref Güzelyazıcı

A. Şeref Güzelyazıcı

Bayazıt Genel Kütüphanesi
Kayıt No. 13962

Gönül Yolcuları

—o0o—
22982

Gönül yolcuları - Perişan çiçekler
Gazeller - Şarkılar

Bayazıt Genel Kütüphanesi
Kayıt No. 42982

Gönümde ezel gibi tüllenen ilkbaharı
Almış, nereye gider bu "Gönül yolcuları,,"?

18 MART 1996

SİNAN MATBAASI VE NEŞRİYAT EVİ
1944

İSTANBUL
Y. İslâm Enstitüsü Kütüphanesi

Kayıt No.

218 7097

Konu No.

«Dinî bilgiler» yayınından

Sayı: 1

EHL-İ-SÜNNET İNANIŞININ DEĞİŞMEZ METİNLERİ

En doğru bir iman yolunda Hakka ulaşmak isteyenler için toplayıp tertipleğim bu itikad kitabı: "Fıkh-ı - ekber - Nesefiyye - Abdudiyye-Nüniyye - Emâli," gibi ana kitaplardan meydana gelmiştir. Ehl-i-Sünnet kanaatlarının neş'esine âşik her mü'mine önemle tavsiye olunur.

88 MART 1996

Yazan:

Mülga Dârülfünûn İlâhiyyat

Fakültesi me'zunlarından

A. Şeref Güzelyazıcı

1947

A. ŞEREF GÜZELYAZICI

Bayazit Genel Kütüphanesi
Kayıt No. ... 39898

EYLÜL YAPRAKLARI

Madem savrulacağım fanilik rüzgârında
Okunsun, bari, gönlüm eylül yapraklarında

118 MART 1998

1938

Istanbul